

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА НОВИ ГРАД
НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И ПОЉОПРИВРЕДУ

АНАЛИЗА ПОЉОПРИВРЕДНОГ СЕКТОРА У НОВОМ ГРАДУ

Нови Град, јун 2020. година

УВОД

Пољопривредни сектор је важан сегмент домаће економије коју карактеришу одређене компаративне предности са становишта добре комбинације природних и климатских ресурса што погодује готово свим врстама производње. Њена развијеност одређује услове за прехрану становништва, запосленост у руралним подручјима и најзначајнији је фактор развоја прерађивачке индустрије, трговине и туризма.

Значајни носиоци развоја пољопривреде су породична пољопривредна газдинства на којем пољопривредник као физичко лице заједно са члановима домаћинства обавља пољопривредну производњу. Према подацима Републичке управе за геодетско имовинско правне послове РС од укупно расположиве површине земљишта (46.956 хектара) на подручју наше општине, 20.796 хектара је обрадиво. Међутим, у Регистар пољопривредних газдинстава је, према подацима АПИФ-а од 16.07.2019. године уписано 246 пољопривредних газдинастава са 1.355,12 ха обрадивог земљишта. Према подацима из табели 1 видљив је пад броја регистрованих газдинстава, а разлог томе је пријава Пореској управи обавезе доприноса за 2018. годину.

Табела. бр. 1: Преглед броја пољопривредних газд. и обрадивих површина уписаних у Регистар

ГОДИНА	БРОЈ ПОЉ. ГАЗДИНСТВА	ПОВРШИНА (ha)	ПРОСЈЕЧНА ПОВРШИНА ЗЕМЉИШТА (ha)
2014	500	1643,46	3,29
2015	560	1768,83	3,16
2016	618	1872,81	3,03
2017	679	2002,11	2,95
2018	757	2701,73	3,57
2019	246	1355,12	5,51

Извор: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС/АПИФ

Видљиво је такође, значајно повећање просјечне величине посједа уписаних у Регистар који износи 5,51 хектара. Ово повећање је резултат чињенице да су након смањења броја регистрованих газдинстава у Регистар уписани, у највећем броју, произвођачи који имају обезбјеђен редован откуп својих производа односно који остварују мјесечне приходе те су у могућности измирити прописане обавезе.

РАТАРСКА ПРОИЗВОДЊА

На подручју наше општине ратарска производња се одвија на око 9.000 хектара и у највећој мјери је у функцији развоја сточарске производње док је само мањи дио намјењен директно за тржиште. У структури засијаних површина најзаступљенија култура је кукуруз са површином од око 2.100 ха, затим слиједе јечам и зоб на површини од око 600 ха, пшеница 400 ха, тритикал на око 260 ха те сточно крмно биље на око 5.500 ха. С обзиром на уситњеност парцела ратарска производња је на подручју наше општине једино исплатива за производњу сточне хране на самом газдинству. Подршку ратарској производњи за производњу меркантилне пшенице 2018/2019. године и соје произвођачи су остварили на основу „Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села“ Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске. Поред наведених подстицаја произвођачи остварују право на регрес за дизел гориво

за извођење прољећних и јесењих радова у пољопривреди у износу од 0,60KM по литри и одобравају се за површине које су у званичној евиденцији катастра уписане као обрадиве катастарске културе и за које је уписан начин коришћења пољопривредног земљишта у РПГ.

Вриједност остварених подстицаја за ратарску производњу износи 91.408,11 KM. Ратарске културе бундева голица, раж, хељда и спелта су веома занимљиве за узгој јер за њима постоји потражња на тржишту. На подручју наше општине пољопривредна задруга „Агројапра“ из Доњих Агића је 2011. године изградила и опремила заједничку пекарну „Воденица“ у којој се производе хљеб и пецива од домаћег интегралног брашна домаћих житарица капацитета 500 хљебова и 600 пецива у једној смјени. Задруга откупљује ове културе и то сјеме бундеве голице по цијени од 7,00 KM за килограм сјемена, хељду по цијени од око 1,20 KM до 1,60 KM за килограм и раж око 0,60 KM за килограм.

Подршка организацији производње за наведене културе предвиђена је Општинским Правилником о подстицајима у пољопривредној производњи и износи 5% од укупне откупљене вриједности наведених пољопривредних производа.

ПОВРТАРСКА ПРОИЗВОДЊА

Повртарска производња захтијева доста улагања и рада али њена предност је у вишеструко вишим приходима по јединици површине у односу на ратарску производњу и као таква представља шансу за самозапошљавање становника у руралним подручјима.

На подручју наше општине поврће је засијано на око 1.500 ha. Најзаступљеније културе која се узгајају на отвореном су паприка, пасуљ, купусњаче, лук, краставац, диње, лубенице и кромпир. Како је тржиште поврћа у окружењу неорганизовано и недовољно развијено највећи дио поврћа се продаје на локалној пијаци и у окружењу, а продаја се врши и на „кућном прагу“.

Основни предуслов повећања обима производње поврћа је постојање откупљивача који би организовали производњу и откуп. На подручју наше општине предузеће „Carl Kuehne d.o.o.“ из Њемачке у сарадњи са Општином Нови Град организује производњу краставца – корнишона већ шест година. У 2019. години произведено је 313 тона краставца и остварен је приход 333.239,23 KM на подручју наше општине. У 2020. години уговоре је потписало 70 коопераната са заснованом производњом на 4,40 ha. Поред предузећа „Carl Kuehne d.o.o.“ и задруга „Агронова“ организује откуп граха, цвекле, лука и кромпира са својим кооперантима. У 2020. години производња је заснована на 26 ha код 51 кооперанта.

Поред подршке уговарању производње односно успостављању пословних односа између откупљивача и произвођача Општина Нови Град обезбјеђује и директну подршку произвођачима кроз премију. На основу „Правилника о подстицајима у пољопривредној производњи на подручју општине Нови Град за 2019. г.“ одобрена су подстицајна средства за поврће на отвореном у износу од 53.063,78 KM за 70 произвођача, од чега је само за премију за производњу краставца – корнишона исплаћено 47.503,78 KM за 57 произвођача.

Поред узгоја поврћа на отвореном на подручју наше општине имамо и производњу у пластеницима у којима се највише узгаја парадајз, паприка, салата и лук док су остале врсте нешто мање заступљене. Производња у пластеницима која се налази у систему општинских подстицаја заступљена је на површини од 13.937,30 m² код 42 произвођача, а подстицајна средства су исплаћена у износу од 13.937,30 KM. Основни проблем недовољног повећања површина у заштићеном простору и унапређења технологије производње је непостојање организованог откупа.

На подручју општине Нови Град производњом расада поврћа и цвијећа бави се један произвођач као самостални предузетник на површини од 500 m² који је своју производњу уписао у регистар произвођача расада пољопривредног биља.

ВОЋАРСКА ПРОИЗВОДЊА

Воћарска производња представља најпрофитабилнију грану пољопривредне производње која захтјева највећа улагања у нове технологије производње, а нарочито стандарде квалитета. Како би производња била конкурентна на тржишту мора се водити рачуна о томе да производна цијена буде што нижа и да се повећа удио екстра и прве класе производа. Међутим и даље највећи проблем ове производње представља нерегулисано тржиште и непостојање квалитетних откупљивача.

На подручју општине Нови Град процењена површина интензивних засада јабучастог воћа је око 20 ха (јабука 10 ха и крушка 10 ха), а од коштичавог воћа заступљена је шљива на 4,3 ха. Од језграстог воћа на љеску се односи 9 ха и орах 1,6 ха. Што се тиче јагодичастог воћа сарадњу са фирмом Приједорчанка а.д. остварила су четири произвођача јагоде. Од бобичастог воћа интересантан је засад ароније површине 3,6 ха, који је сертификован као органска производња, као и засад боровнице површине 0,2 ха.

Поред Приједорчанке а.д., фирма УНАГРО д.о.о. подигла је хладњачу у Добрљину за складиштење и чување воћа капацитета 750 тона (пет комора по 150 тона). У наредном периоду Приједорчанка а.д. намјерава подстицати ширење засада јагоде, а најављена је и подршка подизању нових засада шљиве чији би кооперанти имали гарантован откуп.

СТОЧАРСКА ПРОИЗВОДЊА

Говедарство је најзначајнија грана пољопривредне производње на подручју наше општине и степен интензификације пољопривреде мјери се учешћем ове гране у укупном обиму пољопривредне производње.

Мљекарство представља велики социјални ослонац и сигурност прихода за становништво руралних подручја. Производња млијека је најзначајнија грана сточарства на подручју наше општине јер има највећи удио у приходима пољопривредних газдинстава. Објекти и опрема, квалитетна исхрана и добра генетика основни су предуслови за постизање добрих резултата у овој грани сточарства. Она се развија прије свега захваљујући постојању откупљивача и подстицајним мјерама, а у протеклом периоду од екстензивне производње и малих породичних фарми настале су специјализоване фарме за производњу сировог млијека.

Како су захтјеви мљекарске индустрије у смислу квалитета све већи дошло је до побољшања квалитета млијека, подизања нивоа знања фармера, побољшања генетских предиспозиција грла и побољшања услова у смислу смјештаја грла. Повећање производње млијека не треба заснивати само на повећаном броју крава, већ на повећању производње млијека по крави. Најбољи фармери са подручја наше општине данас на својим фармама остварују производњу од 28 до 30 литара по крави.

Табела бр. 2: Производња млијека

ПРОИЗВОДЊА МЛИЈЕКА										
Год.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Фарме	35	47	56	62	61	62	58	63	56	54
Кол. (у L)	1.428.737	1.849.676	2.437.121	2.586.450	2.805.665	3.016.247	2.994.531	3.464.928	3.497.740	3.630.393

Извор: Одсјек за пољопривреду/општински подстицају

У табели бр. 2 приказан је број фарми у посљедњих десет година, које се налазе у систему општинских подстицаја и остварују годишњу производњу млијека од најмање 20.000 литара у посљедњих 10 година. Како се може видјети у табели бр. 2 број фарми се полако смањује док се истовремено количина млијека повећава што говори о укрупњавању производње у овом сектору, али и о гашењу мањих произвођача тако да је евидентна тенденција структурирања у складу са трендовима који владају и у ЕУ гдје такође долази до укрупњавања фарми.

Проблем у овом сектору је свакако и демографија у Новом Граду, Републици Српској и БиХ у цијелини гдје су константно присутни и ризици за наведени сектор у виду миграција становништва из села у градове као и све присутнији тренд имиграције у развијене земље ЕУ-а и свијета. Тренутно се цјелокупна количина млијека произведена на тржишно оријентисаним фармама откупљује од стране великих прерађивача млијека као што је предузеће „Млијекопродукт“ д.о.о из Козарске Дубице, али и други. Све већи број мањих домаћинстава који имају једну до три краве оријентише на властиту прераду млијека у млијечне прерађевине већином на сиреве и кајмак и сл. које се потом дистрибуирају у урбане средине (Нови Град, Приједор и Бања Лука) посредством приватних канала дистрибуције.

Посматрано са аспекта постигнуте интензивности производње млијечно говедарство новоградске општине још увијек није постигло очекиване резултате у односу на расположиве услове. Велике специјализоване фарме постигле су значајан технолошки напредак у посљедњих неколико година, за разлику од мањих произвођача, који су производњу задржали на одређеном нивоу који није репрезентативан.

Најзначајнија препрека развоју мљекарства те подизању и одржавању квалитета млијека на високом нивоу је хигијенско здравствени аспект који је у директној вези са произвођачима. Рјешење треба тражити у додатној едукацији произвођача о свим аспектима правилног држања говеда и производњи млијека, подизању хигијенско здравствених услова у производњи млијека на виши ниво те у организовању локалног откупа и преради млијека у финалне производе.

Успостављањем капацитета за откуп и прераду млијека у квалитетне и тржишно интересантне производе - мини сирани, значајно би се унаприједило тренутно стање у мљекарству на подручју општине Нови Град, посматрано са аспекта малих произвођача. У том правцу су постигнути помаци, а додатни импулс унапређењу прерађивачког сектора дала је имплементација пројекта мини сирани на подручју општине Нови Град. Пројекат „Развијање капацитета за производњу традиционалног сира на подручју општине Нови Град „ је у фази имплементације а укупна вриједност пројекта износи 85.928,00 КМ. Финансијски механизам за интегрисан и одрживи локални развој представља заједничку сарадњу Министарства финансија РС, Министарства локалне управе и самоуправе РС, Развојног програма Уједињених нација (UNDP) и Инвестиционо-развојне банке РС (ИРБРС) који су финансирани 75% од укупне вриједности пројекта док је Општина Нови Град учествовала са 25% од укупне вриједности пројекта.

Пројекат се односи на развијање прерађивачких капацитета за традиционалне млијечне производе и то првенствено сира, специфичног за подручје новоградског Подгрмечја и Поткозарја. Примарна циљна група пројекта су незапослене жене са села које су већ ангажоване у производњи сира и млијечних производа мањег обима. Жене које почну производњу сира су у обавези да буду регистроване као комерцијално-пољопривредно газдинство. На овај начин жели се допринијети повећању обима дјелатности у сеоским подручјима, као једног од услова уравнотеженог и одрживог руралног развоја на подручју општине Нови Град.

Могућност побољшања производње на говедарској фарми базирана је на квалитету приплодног подмлатка који ће бити кориштен за замјену крава. Примарни задатак у гајењу грла за ремонт јесте да се добију јунице које ће у производним способностима бити

супериорније од просјека крава обухваћених излучењем. Циљеви подстицаја који се односе на набавку и узгој квалитетно–приплодних јуница су прије свега узгој здравих приплодних јуница добре плодности са високим производним потенцијалом али и побољшање расног састава музних грла (комбинованих и млијечних раса).

За развој мљекарског сектора наше општине, мљекарства на нивоу Републике Српске и цијеле БиХ од великог је значаја одлука Европске комисије којом се Босни и Херцеговини дозвољава извоз свих врста млијека и млијечних производа у Европску унију (ЕУ). БиХ је тако стављена на листу А и Б земаља којом се дозвољава извоз сировог млијека и млијека са мањим степеном пастеризације што досад није био случај јер је БиХ била на тзв. Ц листи земаља којима је био дозвољен извоз само термички обрађеног млијека.

Све горе изнесено доводи до закључка да је сектор мљекарства изузетно значајан за нашу општину али и за свеукупан развој пољопривредне производње у цијелини. На основу Правилника о подстицајима у пољопривредној производњи на подручју општине Нови Град за 2019. годину за развој говедарства издвојено је укупно 59.158,56 КМ за 82 корисника, а од тог износа за подстицај за производњу крављег млијека је издвојено 47.758,50 КМ за 54 корисника.

Произвођачи подстицаје остварују и на основу „Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села“, којим је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС дефинисало подршку производњи млијека кроз премије. Висина премије за кориснике стандардног квалитета износи 0,25 КМ/литру, а у 2019. години откупљено је 4.366.654,00 литара од 127 коопераната.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС исплатило је мљекарима са подручја општине Нови Град у 2019. години 1.134.153,80 КМ по основу премије за млијеко и 18.170,00 КМ по основу премије за приплодне јунице.

Производња говеђег меса је ограничена и не заузима значајно мјесто у укупној сточарској производњи, пошто фонд говеда претежно сачињавају комбиноване расе (симентал), у мањем обиму млијечне (холштајн) док расе за производњу меса уопште нису заступљене. Поред тога, основни проблем лошег стања у овој сточарској грани јесте непостојање организованог пласмана утовљених грла.

Фокус на примарну производњу, слаба тражња на домаћем тржишту због слабе привредне и куповне моћи погађа овај сектор сточарства имајући на уму да месо спада у неке од најскупљих производа, неколико произвођача ради тов јунади али су приходи од ове производње ниски и додатни проблем ствара непостојање организованог откупа. Општина Нови Град подстиче тов јунади у износу од 200,00 КМ по грлу с циљем узгоја квалитетне товне јунади и стимулсања домаће производње меса.

Гране сточарства као што су свињарство и живинарство ослоњене су првенствено на концентровану храну, па нису толико условљене посједовањем властитог пољопривредног земљишта, али су као високо интензивна производња ограничене недостатком тржишта, организованог откупа и отежаним пласманом, тако да су ове производње највећим дијелом успостављене за потребе домаћинства. На подручју наше општине регистрована су 2 узгајивача свиња, прије свега крмача, са укупно 35 крмаче.

Такође је заступљено и овчарство које се развија захваљујући екстензивном гајењу, коришћењу расположивих ливада и пашњака те могућношћу продаје производа на локалном тржишту. На подручју наше општине регистровано је 9 узгајивача оваца док је у систему подстицаја 3 узгајивача оваца са укупно 711 оваца.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС исплатило је у 2019. години регистрованим свињарима и овчарима са подручја наше општине премије за приплодне крмаче и овце у износу од 8. 841,00 КМ док је општинским Правилником о подстицајима у пољопривредној производњи за инвестиције за изградњу новог или

реконструкцију постојећег објекта за смјештај приплодних свиња и оваца издвојено 3.403,84 КМ.

ПЧЕЛАРСКА ПРОИЗВОДЊА

Пчеларство представља један од сектора у оквиру пољопривреде који значајно доприноси побољшаној економској активности, руралном развоју и очувању еколошке равнотеже. Пчеларство је једна од најперспективнијих грана пољопривреде наше општине, док климатски и географски услови општине погодују организовању и развоју пчеларства.

Општина Нови Град се може сматрати центром израде и пласмана пчеларске опреме сјеверозапада Босне и Херцеговине. На подручју наше општине дјелује десет фирми које се баве производњом пчеларске опреме, кошница свих типова, сатних основа, одијела за пчеларе, те остале специфичне опреме.

Већина фирми је и извозно оријентисана па ови производи заврше на тржиштима сусједних земаља али и ЕУ. У евиденцији пчелара и пчелињака евидентирано је 62 пчелара и 3547 кошница. Треба имати у виду да је број пчелара свакако већи јер постоји велики број пчелара са мањим бројем кошница који се нису евидентирали у Одсјеку за пољопривреду.

Упис и ажурирање у Евиденцију је обавеза али и услов за остваривање права на премију за производњу и узгој пчела и обавља се два пута годишње крајем марта и крајем септембра текуће године.

На подручју општине дјелује и Друштво пчелара Нови Град. У циљу промоције ове гране пољопривреде почетком септембра одржава се манифестација „ Дани пчеларства, воћарства и нашег села – Нови Град“ на којој пчелари наше општине али и окружења представљају своје производе. Циљ ове манифестације јесте да промовише домаће производе са посебним акцентом на пчеларство као производњом са великим потенцијалом.

Због лоших временских прилика приноси меда у 2019. години били су знатно умањени. Прољеће је било са доста падавина што је утицало на стагнацију развоја пчелињих друштава и застој у медању медоносних биљака, првенствено багрема. У том периоду пчелиња друштва су потрошила своје залихе у кошници и до наредне паше друштва су била доста сиромашна што се тиче хране. Касније паше су донијеле приносе али далеко мање него прошле године.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС исплатило је у 2019. години пчеларима са подручја наше општине 10.466,50 КМ за подршку пчеларској производњи. На основу Правилника о подстицајима у пољопривредној производњи на подручју општине Нови Град у 2019. години, за развој пчеларства одобрена су средства у износу од 8.650,55 КМ за 32 корисника.

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПОЉОПРИВРЕДНОМ СЕКТОРУ

Произвођачи са подручја општине Нови Град користе подстицајна средства Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске према Правилнику о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села. Највећи износ средстава се односи на премије за млијеко, регресирање дизел горива, подстицаје за стрна жита, узгој приплодних јуница и оваца, мјере за заштиту здравља животиња, подршку задружном сектору те за рурални развој.

У оквиру Планом предвиђених средстава за подстицање развоја пољопривреде и села, корисницима подстицајних средстава са подручја општине Нови Град у буџетској 2019. години одобрено је, како се види у табели бр. 3 износ од 1.436.907,19 КМ за 299 корисника.

Табела бр. 3: Подстицајна средства за развој пољопривреде и села за 2019. годину

ГРУПА	ПОДСТИЦАЈНА СРЕДСТВА	ИЗНОС (КМ)
1.	У оквиру мјера подршке текућој производњи	1.250.724,44
2.	У оквиру мјера подршке дугорочном развоју	81.437,13
3.	У оквиру системских и осталих мјера подршке	104.745,62
	Укупно	1.436.907,19

Извор: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС

Поред подршке ресорног министарства и Општина Нови Град издваја средства за подстицање пољопривредне производње на основу „Правилника о подстицајима у пољопривредној производњи на подручју општине Нови Град“ у 2019. години одобрена средства износе 155.801,31 КМ за 256 корисника.

Поред финансијске подршке, континуирано се проводе обуке произвођача као веома значајна активност унапређења пољопривредне производње. Пољопривреда је једна од најдинамичнијих и најиновативнијих области глобалне економије и тражи стручно образовање пољопривредника, како би били оспособљени да прихватају нова знања и нове технологије. Пољопривредни произвођач треба да буде оспособљен за занимање којим се бави, да познаје нове пољопривредне технологије, да рационално користи средства рада, како би остварио што бољи финансијски резултат на газдинству.

Имајући у виду наведене чињенице Одсјек за пољопривреду је током 2019. године организовао 14 предавања о актуелним темама у пољопривредној производњи на којима је присуствовало 370 произвођача.

Поред наведеног, Одсјек за пољопривреду представља сервис за подршку пољопривредном сектору кроз савјетодавне активности, успостављање производње, остваривање права на субвенције и остала расположива средства финансирања, помаже код прилагођавања производње и пословања газдинства актуелним законима и прописима, те обезбјеђује подршку при изради и реализацији пољопривредних пројеката и ради на повезивању произвођача са тржиштем.

Како би Одсјек могао да буде ефикаснији те да обезбједи благовремену и квалитетну подршку свим пољопривредним актерима на подручју наше општине неопходна је константна обука савјетодаваца који су током анализираног периода присуствовали на 13 обука. Поред наведеног неопходна је боља техничка опремљеност како би се могло брже и ефикасније дјеловати на терену.

ЗАДРУЖНИ СЕКТОР

Према „Информацији о активностима у сектору задругарства на подручју општине Нови Град“ број: 109-05/19 од 29.05.2019. године коју је Одсјек за пољопривреду добио од Задружног савеза Републике Српске, у регистар пољопривредних задруга Републике Српске уписано је по врсти дјелатности, пословном статусу и чланству у Задружном савезу 11 (једанаест) задруга.

Према подацима преузетих од Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге (АПИФ) завршне рачуне за пословну 2019. годину предале су 6 (шест) задруга које врше пословну активност у већем или мањем обиму. То су : ПЗ „Агројапра“ из Доњих Агића, ОПЗ „Подгрмеч“ из Мале Крупске Рујишке, ПЗ „Агронова“ из Благај Ријеке, ОПЗ „Спасовина“ из Радомировца, ОЗЗ „Благај“ из Благај Ријеке и ПЗ „Стрижна“ из Доњег Водичева. Међутим, пет заруга и то: ОЗЗ „Агроуна“ из Доњег Водичева, ОЗЗ „Агроподгрмеч“ из Рудица ЗЗ „Блатна“ из

Блатне, 33 „Екопродукт“ из Новог Града и 33 „Сана – Сводна“ су пословно неактивне и нису предале завршни рачун.

Од наведених 11 (једанаест) задруга ПЗ „Агројапра“, ОПЗ „Подгрмеч“, ОПЗ „Спасовина“, ПЗ „Стрижна“ и ПЗ „Агронова“ су регистроване у складу са одредбама Законом о пољопривредним задругама Републике Српске (Сл. гл. РС, број: 73/08,106/09 и 78/11).

Задружни савез Републике Српске посебну сарадњу одржава са ПЗ „Агројапра“ из Доњих Агића која је основана и регистрована 1999. године, пословно је активна и послује у складу са задружним принципима. Ова задруга представља једну од најуспјешнијих задруга у Републици Српској. Чланица је Задружног савеза, редовно се обављају задружне ревизије и има своје представнике у органима управљања Савеза.

Задружни савез има успостављену сарадњу и са ПЗ „Стрижна“, ОПЗ „Спасовина“ и ОПЗ „Подгрмеч“ које у већем или мањем обиму својим пословним активностима доприносе развоју пољопривреде на подручју наше локалне заједнице.

Када су у питању подстицаји, задруге имају константу подршку од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске кроз Правилник о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села, те на основу општинског Правилника о подстицајима.

Према наводима Савеза, с обзиром на значај, мјесто и улогу задруга у пољопривреди и руралном развоју у наредном периоду неопходно је значајно унаприједити пословни амбијент за рад и пословање задруга те их прилагодити условима тржишног привређивања и потребама развоја пољопривреде на подручју цијеле Републике Српске.

У том правцу, Задружни савез РС, у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске спроводи активности на изради и доношењу новог стратешког акта за развој пољопривредног задругарства Републике Српске за период од 2019 до 2025. године.

ЗАКЉУЧАК

Захваљујући повољним природним условима и неискориштеним земљишним ресурсима, пољопривредна производња и прерада реално представља нашу највећу развојну шансу. Међутим, развој пољопривреде условљен је великим бројем фактора и суочен је са бројним проблемима, а један од њих је и уситњеност понуде.

У таквим условима, код малог обима понуде неуједначеног квалитета производа велики дио малих произвођача, односно примарног сектора, је искључен из пољопривредно – прехранбеног ланца. Зато основни правци подршке пољопривредном сектору треба да буду кроз успостављање дугорочније и боље уређених односа између пољопривредних произвођача и прерађивача, али и добро уређеног институционалног система чиме се стварају претпоставке за значајан развојни искорак.

Пољопривредна грана је веома снажно погођена климатским промјенама. Климатски екстреми попут честих суша и поплава, изразито ниске односно високе температуре наносе велике штете пољопривреди. Како се услови производње интензивно мијењају пољопривредни сектор мора припремити техничко-технолошки и институционални одговор на ове проблеме.

Такође, велики проблем је прилагођавање тржишту које захтијева квалитет, константност и квантитет. Зато је потребно велике напоре улагати у повећање обима производње, интензивнију специјализацију, стављање у функцију неискориштених ресурса, изградњу модерног система за осигурање квалитета и сигурности производа те увођење система строгих стандарда и прописа за производњу хране.

Како би пољопривреда као грана са великим развојним потенцијалом могла да искористи бројне могућности и даље је неходно јачање институција, подизање нивоа ефикасности рада свих субјеката, вишегодишње планирање и стварање стабилног окружења.

Нарочито важан задатак се поставља пред Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине на заштити домаће производње јер све мјере и улагања у развој пољопривреде не могу донијети квалитетне резултате уколико се наши произвођачи налазе у неконкуретном положају у односу на произвођаче у окружењу.